

بررسی رابطه بین رضایت جنسی با صمیمیت زناشویی با نقش میانجی مهارت حل مسئله اجتماعی

گل نما مرادی^۱، کیوان کاکابرایی*^۲، کریم افشاری نیا^۳

چکیده

هدف: صمیمیت زناشویی یکی از مهمترین متغیرهای مرتبط با زندگی زناشویی است که به عنوان یک نیاز اساسی انسانی و یک فرایند مهم در توسعه روابط دوستانه بادی مورد توجه قرار بگیرد. هدف این پژوهش بررسی رابطه بین رضایت جنسی با صمیمیت زناشویی با نقش میانجی مهارت حل مسئله اجتماعی در زنان متأهل شاغل بود.

روش: پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر روش توصیفی از نوع همبستگی به روش معادلات ساختاری بود. جامعه آماری پژوهش شامل تمام زنان شاغل در آموزش و پرورش شهرستان جوانرود به تعداد ۴۵۰ نفر بود که با استفاده از روش نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای، ۲۵۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. برای جمع آوری داده ها از پرسشنامه رضایت جنسی، پرسشنامه مهارت حل مسئله ی اجتماعی و پرسشنامه صمیمیت زناشویی استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده ها نیز از نرم افزار SPSS و لیزرل استفاده شد.

یافته ها: یافته ها حاکی از آن بود رضایت جنسی و مهارت حل مسئله اجتماعی اثر مستقیمی بر صمیمیت زناشویی داشتند، همچنین رضایت جنسی اثر مستقیمی بر مهارت حل مسئله اجتماعی داشت و رضایت جنسی نیز اثر غیر مستقیمی بر صمیمیت زناشویی با میانجی گری مهارت حل مسئله اجتماعی داشت و مدل فرضی پژوهش نیز از برازش مناسبی برخوردار بود.

نتیجه گیری: می توان گفت که رضایت جنسی و مهارت حل مسئله اجتماعی از متغیرهای مهم و مرتبط با صمیمیت زناشویی هستند.

کلمات کلیدی: رضایت جنسی، صمیمیت زناشویی، مهارت حل مسئله اجتماعی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۵/۲۴ تاریخ پذیرش نهایی: ۱۴۰۰/۹/۱۲

استناد: مرادی گ، کاکابرایی ک، افشاری نیا ک. بررسی رابطه بین رضایت جنسی با صمیمیت زناشویی با نقش میانجی مهارت حل مسئله اجتماعی، خانواده و بهداشت، ۱۴۰۱؛ ۱۱۲(۱): ۱۲۶-۱۱۲

moradigoli@yahoo.com

keyvankakaberaei1400@yahoo.com

kafsharinia@yahoo.com

۱ - دانشجوی دکتری، گروه روانشناسی، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران،

۲ - دانشیار، گروه روانشناسی، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران،

۳ - استادیار، گروه روانشناسی، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران

© حقوق برای مؤلف (آن) محفوظ است. این مقاله با دسترسی آزاد در خانواده و بهداشت تحت مجوز کرییتو کامنز <http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/> منتشر شده که طبق مفاد آن هرگونه استفاده غیر تجاری تنها در صورتی مجاز

است که به اثر اصلی به نحو مقتضی استناد و ارجاع داده شده باشد.

مقدمه:

صمیمیت زناشویی به عنوان یکی از مهم‌ترین متغیرهای مرتبط با زندگی زناشویی زوجین، زمینه بنیادی را در جهت رضایت و ناراضایتی فرد از زندگی فراهم می‌کند، زیرا تعهد زوجین را استحکام و به طور مثبتی با سعادت و سازگاری زناشویی همراه است (۱). پژوهش‌های انجام شده نشان می‌دهد، که صمیمیت زناشویی، یک عامل بین شخصی است که بر رضایت زناشویی زوجین اثر مثبتی دارد (۲). صمیمیت زناشویی به عنوان احساس‌های مبتنی بر عشق و محبت، داشتن شریک و همراه در زندگی، ارضای نیازهای عاطفی و روانی و افزایش شادی و خشنودی در زندگی زوجی تعریف شده است (۳). صمیمیت را می‌توان به صورت ترکیبی از دوست داشتن و عاطفه، آشکار سازی و ابراز کردن، سازگاری، یکپارچگی، ارتباط جنسی، حل کردن تعارضات و همانندی تعریف کرد (۴). بلوم و توماس صمیمیت زناشویی را توانایی برقرار کردن ارتباط با دیگران و بیان عواطف تعریف می‌کنند (۵). تنهاتن و وارن معتقدند که صمیمیت الگوی رفتاری بسیار مهمی مفهوم سازی شده که بر اساس پذیرش، رضایت خاطر و عشق شکل می‌گیرد (۶). در واقع صمیمیت زناشویی انگیزه اصلی برای تشکیل رابطه زناشویی است و دربرگیرنده میزانی از احساس نزدیکی و مراقبتی است که هر یک از زوج‌ها نسبت به هم احساس و ابراز می‌کنند (۷). صمیمیت یک نیاز اساسی انسانی و یک فرایند مهم در توسعه روابط دوستانه شناخته شده است. همچنین فرآیندی تعاملی، پویا و ترکیبی شامل ابعاد عاطفی، روانشناختی، عقلانی، جنسی، معنوی، اجتماعی، تفریحی و زیباشناختی است (۳). و زوج‌هایی که میزان بالاتری از صمیمیت زناشویی را تجربه می‌کنند، رضایت جنسی زناشویی بیشتری تجربه می‌کنند زیرا صمیمیت یک نیاز روانشناختی اولیه و اصلی است که برای زوج‌هایی که با روابط عاطفی بلند در کنار هم زندگی می‌کنند ملاک مهمی می‌باشد (۸). مطالعات و تجربیات بالینی نشان داده‌اند که روابط صمیمی یکی از نیازهای اساسی انسان است و ارضا نشدن آن موجب افزایش تعارضات و کاهش صمیمیت در روابط زناشویی و بروز مشکلات عاطفی و روانی می‌گردد. برخورداری از صمیمیت در بین زوج‌های متاهل، از عوامل مهم ایجاد ازدواج پایدار است (۹). در واقع صمیمیت زناشویی عامل تعیین‌کننده‌ای برای داشتن ارتباطات زناشویی و خانوادگی بسیار محکم بوده و کیفیت زناشویی را بالا می‌برد (۱۰). لذا بررسی عوامل موثر بر این پدیده مهم از اهمیت بسیاری برخوردار خواهد بود.

پژوهش‌ها نشان می‌دهد که مهارت‌های حل مسئله اجتماعی در افزایش صمیمیت زناشویی نقش دارد (۱۱). حل مساله اجتماعی به فرآیند شناختی-رفتاری و ابتکاری فرد اطلاق می‌شود که به وسیله آن فرد می‌خواهد راهبردهای موثر و سازگارانه از نوع مقابله‌ای را برای مشکلات روزمره تعیین، کشف یا ابداع کند (۱۲). در واقع حل مسئله اجتماعی نوعی تعامل موثر با تکالیف پویای محیطی است و فرد تنها در صورتی می‌تواند با محیط خود تنظیم شود که بتواند اطلاعات حاصل از محیط را در یک بازه زمانی مشخص به طور موفقیت‌آمیزی تحلیل نموده و یکپارچه سازد (۱۳) و نوعی سازه شناختی رفتاری است که شامل جهت‌گیری مسئله (ارزیابی‌ها، احساسات و باورهای عمومی فرد در مورد توانمندی‌اش جهت مواجهه با موقعیت استرس‌زا) و سبک‌های حل مسئله (کاربست مجموعه‌ای از فعالیت‌های شناختی رفتاری در طول فرآیند حل مسئله با هدف یافتن راه حل موثر) است (۱۴). مهارت حل مسئله اجتماعی به فرآیندی اشاره دارد که در آن افراد سعی می‌کنند تا روش‌های مقابله‌ای موثری جهت رویارویی با مسائل استرس‌زایی که در زندگی روزمره خود مواجه‌اند، کشف کرده و به کار بندند (۱۵). پژوهش‌های مختلف نشان می‌دهد که غنی‌سازی محیط اجتماعی از لحاظ مهارت‌های حل مسئله اجتماعی می‌تواند سبب شکل‌گیری سازگاری اجتماعی شود (۱۶). در واقع افرادی که مهارت حل مسئله اجتماعی قوی دارند به طور فعالانه برای مشکلات راه حل پیدا کرده و با آن سازگار می‌شوند (۱۷). همچنین موجب می‌شود تا مشکلات را شناسایی و راه‌حل‌هایی طبق فرآیند شناختی، هیجانی و رفتاری برای مواجهه با موقعیت‌های استرس‌زا که در زندگی روزمره با آن مواجه می‌شوند، پیدا کنند (۱۸). زیرا حل مسئله

اجتماعی فرآیندی شناختی رفتاری است که به واسطه آن افراد تلاش می کنند برای مسائل و مشکلات روزمره خود راه حل های موثر و انطباقی پیدا کنند (۱۹).

همچنین پژوهش بشارت و رفیع زاده در پژوهش خود به رابطه بین رضایت جنسی و صمیمیت زناشویی اشاره کرده است (۲۰). رضایت از رابطه جنسی از عوامل مهم موثر بر سلامتی و کیفیت زندگی زوجین بوده و از مهم ترین شاخصهای رضایت از زندگی است. مطالعات این حوزه نشان می دهد که وجود رابطه جنسی مطلوب به نحوی که بتواند باعث تامین رضایت طرفین بشود، نقشی بسیار مهم و اساسی در پایداری کانون خانواده دارد (۲۱). و احساس ناکامی، سرخوردگی و عدم ایمنی ناشی از فقدان رضایت جنسی می تواند سلامت روانشناختی همسران را با خطر مواجه کند (۲۲). از لحاظ لغوی رضایت جنسی به احساس خوشایند فرد از نوع روابط جنسی اطلاق می گردد که تنها لذت جسمانی نیست و شامل کلیه احساسات باقی مانده پس از جنبه های مثبت و منفی رابطه می شود (۲۳). به طور کلی مدل‌های مفهومی رضایت جنسی بر دو حیطة مسائل فردی (احساس لذت جنسی و حضور و آگاهی جنسی) و مسائل میان فردی (مبادله جنسی و ارتباط و نزدیکی هیجانی) تاکید می کند (۲۴). رضایت جنسی به عنوان درجه ای تعریف شده است که زوجین از برآورده شدن انتظارات و نیازهای جنسی خود و همسر آگاه می شوند (۲۵). رضایت جنسی به احساس خوشایند شخص از روابط جنسی خود اطلاق می شود (طلایی زاده، بختیار پور، ۱۳۹۵). که به دو صورت رضایت با فعالیت های جنسی و رضایت عاطفی و هیجانی تقسیم می شود (۲۶). به باور بسیاری رابطه ی جنسی زن و شوهر عاملی تعیین کننده در رضایت زندگی زناشویی است. اگر رفتارها و معیارهای جنسی، در زن و مرد با هم متفاوت باشد می تواند مشکلات زیادی ایجاد کند، اما اگر تمایلات جنسی زوج نیاز دو طرف را ارضا کند، احساس سعادت در روابط زندگی خانوادگی به وجود می آید، از طرف دیگر روابط جنسی نامناسب و عدم رضایت جنسی در ایجاد تعارضات زناشویی و از هم پاشیدگی خانواده ها موثر می باشد و افرادی که در روابط جنسی با همسر خود رضایت بالایی دارند، نسبت به انهایی که از روابط جنسی خود رضایت ندارند، احساس رضایت زناشویی بیشتری تجربه می کنند (۲۷).

در رابطه با متغیرهای فوق پژوهشهایی صورت گرفته است. محمدی، حیدرنیا و عباسی در پژوهش خود با عنوان پیش بینی تعهد زناشویی بر اساس صمیمیت زناشویی و بخشودگی به این نتیجه رسیدند که بین صمیمیت زناشویی و تعهد زناشویی رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد (۲۸). آریاپوران و رضائیان در پژوهش با عنوان رضایت جنسی و صمیمیت زناشویی به این نتیجه رسیدند بین رضایت جنسی و صمیمیت زناشویی رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد (۲۹). خدادی سنگه، رضایی و عبدالهی در پژوهش خود با عنوان پیش بینی صمیمیت زناشویی بر اساس باروهای مذهبی و مهارت حل مسئله به نقش مهارت حل مسئله در صمیمیت زناشویی اشاره کرده اند (۷). رضانی، کرامت، متقی، محبت پور، خسروی در پژوهش خود با عنوان روابط بین رضایت جنسی و صمیمیت زناشویی به نقش رضایت جنسی در صمیمیت زناشویی اشاره کرده اند (۳۰). کیم در پژوهش خود با عنوان تاثیر صمیمیت زناشویی، ارتباطات جنسی و رضایت زناشویی با رضایت جنسی به این نتیجه رسیدند که بین صمیمیت زناشویی و رضایت جنسی رابطه وجود دارد (۳۱). صادقی فرد در پژوهش خود با عنوان اثر مهارت حل مسئله بر صمیمیت زناشویی به رابطه بین مهارت حل مسئله و صمیمیت زناشویی اشاره کرده است (۳۲). فیشر در پژوهش خود با عنوان رابطه بین حل مسئله اجتماعی و کیفیت زندگی با سازگاری زناشویی به رابطه بین مهارت حل مسئله اجتماعی و سازگاری زناشویی اشاره کرده است (۳۳). پاکروان، حقایق، نشاط دوست، مولوی در پژوهش خود با عنوان اثربخشی روش آموزش حل مسئله بر رضایت زناشویی و نیمرخ روانی زوجین شهرستان بروجن به این نتیجه رسیدند که آموزش حل مسئله بر رضایت زناشویی زوجین تاثیر

دارد (۳۴). مسیح آبادی، سعیدی راد، موسوی و وقاری در پژوهش خود با عنوان رتباط مهارت حل مساله و رضایت جنسی اشاره کرده اند (۳۵). همچنین رضایی، قربان پور و کرمی در پژوهش خود با عنوان آموزش مهارت حل مسئله بر رضایت زناشویی به رابطه بین رضایت زناشویی و مهارت حل مسئله اشاره کرده اند (۳۶). بهناز، صالحی، زارعی و مولایی در پژوهش خود با عنوان اثربخشی رویکرد حل مسئله بر رضایت جنسی به رابطه بین مهارت حل مسئله و رضایت جنسی اشاره کرده اند (۳۷). برگر و جاکوبسون در پژوهش خود با عنوان رابطه بین ویژگیهای نقش جنسی و رضایت جنسی با مهارت حل مسئله به رابطه بین مهارت حل مسئله و رضایت جنسی اشاره کرده اند (۳۸).

با توجه به اینکه صمیمیت زناشویی، از متغیرهای مهم و موثر بر زندگی زناشویی زوجین می باشد، شناسایی عوامل موثر بر آن از اهمیت ویژه ای برخوردار خواهد بود، از طرف دیگر صمیمیت زناشویی بخش حیاتی یک ازدواج موفق است که بر اساس آن زوجین برای خلق آینده ای مشترک تلاش می کنند و در زمان بحران و تعارض در کنار هم باقی می مانند. پژوهشها نشان می دهد زنانی که میزان بالاتری از صمیمیت زناشویی را تجربه می کنند، از حمایت و مراقبت روانی بیشتری برخوردار خواهند شد و در محیط اجتماعی خود احساس رضایت مندی و تعاملات اجتماعی بهتری را نشان می دهند و به طور معنی داری دلزدگی کمتری تجربه می کنند. لذا توجه این متغیر و عوامل موثر بر آن از اهمیت زیادی برخوردار خواهد بود. مرور پژوهشهای گذشته نشان می دهد که مهارت حل مسئله هم با رضایت جنسی ارتباط دارد (۳۶) و هم می تواند صمیمیت زناشویی را پیش بینی کند (۷). بنابراین می توان گفت که مهارت حل مسئله اجتماعی می تواند به عنوان متغیر میانجی در رابطه بین رضایت جنسی و صمیمیت زناشویی نقش داشته باشد. لذا این پژوهش با هدف بررسی رابطه بین رضایت جنسی با صمیمیت زناشویی با نقش میانجی مهارت حل مسئله اجتماعی طراحی و انجام شد.

روش پژوهش:

روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بوده و به روش معادلات ساختاری (SEM) خواهد بود. جامعه آماری پژوهش شامل تمام زنان شاغل در آموزش و پرورش شهرستان جواهرود به تعداد ۴۵۰ نفر بود. با توجه به جدول مورگان نمونه مطلوب برای این پژوهش برابر با ۲۱۰ نفر بود که جهت افزایش دقت پژوهش و تعمیم نتایج و همچنین در نظر گرفتن امکان ریزش و عدم دسترسی به تعدادی از پرسشنامه ها، با استفاده از روش نمونه گیری خوشه ای چندمرحله ای تعداد ۲۸۰ نفر به عنوان نمونه انتخاب و تعداد ۲۵۰ پرسشنامه سالم گردآوری و تحلیل شد. برای تجزیه و تحلیل داده ها از نرم افزار SPSS نسخه ۲۲ و روشهای آمار توصیفی (فراوانی، میانگین، انحراف استاندارد) و روشهای آمار استنباطی (ضریب همبستگی پیرسون، کولموگوروف اسمیرنوف، کایمو و بارتلت) و نرم افزار لیزرل برای بررسی برازش مدل استفاده شد. در این پژوهش از ابزارهای زیر استفاده شد:

پرسشنامه صمیمیت زناشویی: این پرسشنامه توسط باگاوزی جهت سنجش صمیمیت زناشویی در ۴۱ سوال و ۸ بعد عاطفی، روانشناختی، عقلانی، جنسی، فیزیکی، معنوی، زیباشناختی، تفریحی - اجتماعی طراحی شده است. نمره گذاری پرسشنامه بر اساس مقیاس هفت درجه ای لیکرت بوده و روایی محتوایی آن مورد تایید اساتید صاحب نظر قرار گرفته و پایایی آن ۰/۸۹ گزارش شده است. پایایی این پرسشنامه در این پژوهش با محاسبه آلفای کرونباخ ۰/۷۸ به دست آمد.

پرسشنامه مهارت حل مسئله اجتماعی: فرم کوتاه پرسشنامه تجدیدنظر شده حل مسئله اجتماعی، یک ابزار خود گزارشی از نوع لیکرت و دارای ۲۵ سوال بوده و هدف آن اندازه گیری مهارت شما در حل مسئله اجتماعی می باشد و در پنج بعد جهت گیری مثبت به مسئله، جهت گیری منفی به مسئله، حل مسئله منطقی، سبک تکانشی/ بی احتیاط و سبک اجتنابی می باشد. نمره گذاری پرسشنامه در مقیاس پنج درجه ای لیکرت از کاملاً مخالفم (۱) تا کاملاً موافقم (۵) می باشد. روایی محتوایی

پرسشنامه مورد تایید قرار گرفته و پایایی آن ۰/۷۸ گزارش شده است. پایایی پرسشنامه در این پژوهش با محاسبه آلفای کرونباخ ۰/۸۱ به دست آمد.

پرسشنامه رضایت جنسی: پرسشنامه رضایت جنسی، توسط لارسون (۱۹۸۸) طراحی شده است. این پرسشنامه دارای ۲۵ سوال و ۴ مؤلفه تمایل به برقراری روابط جنسی، نگرش جنسی، کیفیت زندگی جنسی و سازگاری جنسی می باشد و نمره گذاری آن بر اساس طیف پنج گزینه ای لیکرت از کاملاً مخالفم (۱) تا کاملاً موافقم (۵) می باشد. روایی محتوایی پرسشنامه مورد تایید قرار گرفته و پایایی آن ۰/۸۰ گزارش شده است. پایایی پرسشنامه در این پژوهش با محاسبه آلفای کرونباخ ۰/۸۸ به دست آمد.

یافته ها:

در این پژوهش ۲۵۰ نفر از معلمان زن شاغل در آموزش و پرورش شهرستان جوانرود مشارکت داشتند. میانگین سابقه کار مشارکت کنندگان در پژوهش ۱۰ سال و میانگین سنی آنها ۳۳ سال بود. میانگین و انحراف استاندارد رضایت جنسی برابر با ۶۸/۲۵ و ۱۰/۱۳، میانگین مهارت حل مسئله اجتماعی ۸۵/۵۲ و ۹/۶۱ و میانگین صمیمت زناشویی ۱۴۹/۲۵ و ۱۵/۳۶ بود. آزمون ضریب همبستگی پیرسون برای همبستگی بین متغیرها نشان داد که بین رضایت جنسی با صمیمت زناشویی ($r=0/47$ ، $p \geq 0/01$)، بین مهارت حل مسئله اجتماعی با صمیمت زناشویی ($r=0/42$ ، $p \geq 0/01$) و بین رضایت جنسی با مهارت حل مسئله اجتماعی ($r=0/51$ ، $p \geq 0/01$) رابطه ی مثبت و معنی داری وجود دارد. نرمال بودن داده ها با ارزیابی چولگی و کشیدگی مورد بررسی قرار گرفت. چولگی و کشیدگی متغیرها بین بازه ی (-۲ و +۲) بود که حاکی از نرمال بودن داده ها بود.

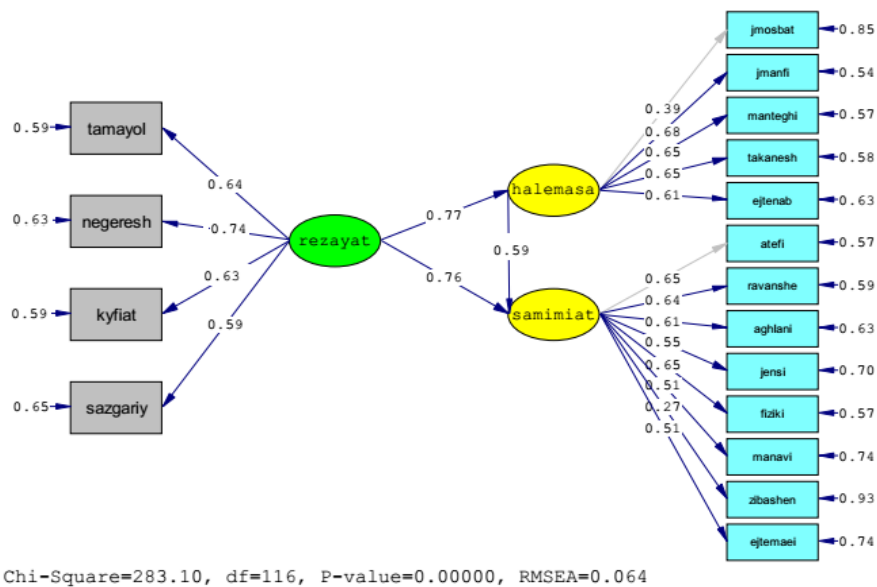
جدول ۱. مقدار آماره آزمون KMO و بارتلت

Table 1. Amount Of Kmo and Bartlett Test Statistics

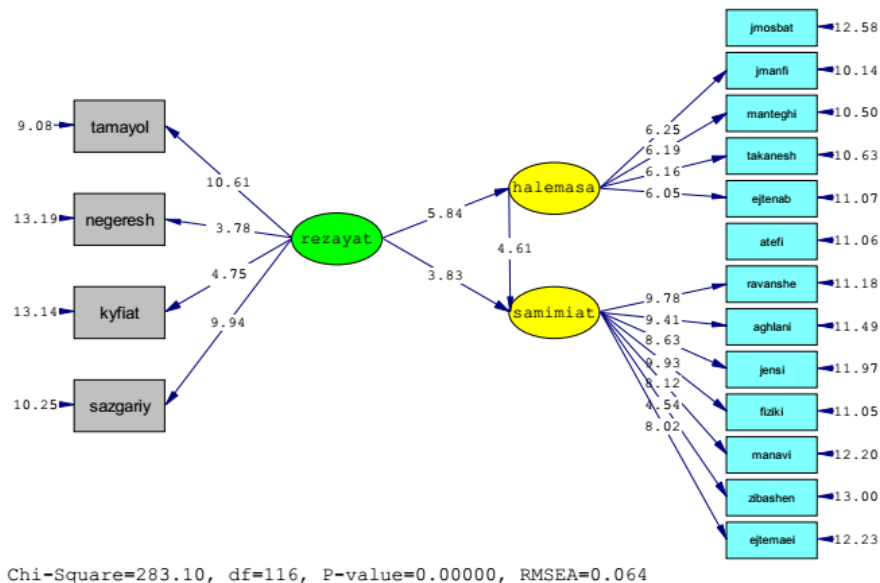
۰/۸۴	آزمون KMO		پرسشنامه رضایت جنسی
۱۸۷/۱۲	χ^2	آزمون بارتلت	
۳۰	درجه آزادی		
۰/۰۰۰	Sig		
۰/۹۱	آزمون KMO		پرسشنامه مهارت حل مسئله اجتماعی
۱۸۲/۱۶	χ^2	آزمون بارتلت	
۲۳	درجه آزادی		
۰/۰۰۰	Sig		
۰/۷۹	آزمون KMO		پرسشنامه صمیمت زناشویی
۲۸۶/۳۵	χ^2	آزمون بارتلت	
۴۲	درجه آزادی		
۰/۰۰۰	Sig		

برای بررسی اعتبار و کفایت داده ها از شاخص KMO استفاده شده است که مقدار این شاخص برای داده های این پژوهش به ترتیب برای پرسشنامه ی رضایت جنسی برابر با ۰/۸۴، پرسشنامه ی مهارت حل مسئله اجتماعی برابر با ۰/۹۱، پرسشنامه ی صمیمیت زناشویی برابر با ۰/۷۹ به دست آمده است. این شاخص در دامنه ی صفر تا یک قرار دارد، و هر چه مقدار این شاخص به یک نزدیک تر باشد داده های مورد نظر اندازه نمونه برای تحلیل عاملی مناسب تر هستند. از آزمون بارتلت نیز برای بررسی چگونگی ماتریس همبستگی استفاده شد. آزمون بارتلت برای هر سه پرسشنامه همانگونه که در جدول ۳ مشاهده می شود کوچکتر از مقدار ۰/۰۵ بوده و فرض یکه (واحد) بودن ماتریس همبستگی رد می شود.

برای بررسی فرضیه های تحقیق نمودارهای خروجی نرم افزار لیزرل در حالت ضرایب استاندارد و ضرایب معنی داری t ارائه شده و سپس به تایید و رد فرضیه های پژوهش خواهیم پرداخت.

شکل ۱. ضرایب تخمین استاندارد مدل ساختاری پژوهش

شکل شماره ۲: اعداد معنی داری مدل ساختاری پژوهش

جدول ۲. جدول ضرایب استاندارد و سطح معنی داری برای مسیرهای مدل

Table 2. Table of standard coefficients and significance level for model paths

مسیر از متغیر	اثر مستقیم		T
	اثر مستقیم	غیر مستقیم	
رضایت جنسی	۰/۷۶	۰/۴۵	۳/۸۳
مهارت حل مسئله اجتماعی	۰/۵۹	-	۴/۶۱
رضایت جنسی	۰/۷۷	-	۵/۸۴

نتایج تحلیل داده ها نشان داد که اثر مستقیم رضایت جنسی بر صمیمت زناشویی با بتای (۰/۷۶) و (t=۳/۸۳)، اثر مستقیم مهارت حل مسئله اجتماعی بر صمیمت زناشویی با بتای (۰/۵۹) و (t=۴/۶۱) و اثر مستقیم رضایت جنسی بر مهارت حل مسئله اجتماعی با بتای (۰/۷۷) و (t=۵/۸۴) معنی دار است. برای بررسی تاثیر غیر مستقیم رضایت جنسی بر صمیمت زناشویی با نقش میانجی مهارت حل مسئله اجتماعی باید ضریب اثر غیر مستقیم (حاصل ضرب اثر مستقیم رضایت جنسی بر مهارت حل مسئله اجتماعی در اثر مستقیم مهارت حل مسئله اجتماعی بر صمیمت زناشویی) را محاسبه کرد. ضریب اثر غیر مستقیم رضایت جنسی بر صمیمت زناشویی ۰/۴۵ می باشد که نشان می دهد نقش واسطه ی مهارت حل مسئله اجتماعی در رابطه ی بین رضایت جنسی و صمیمت زناشویی معنی دار است.

جدول ۳. برازش مدل پژوهش بر اساس شاخص های برازندگی

Table 3. Fitting of the research model based on fitness indicators

شاخص های برازش	Model fit	مقدار	مقادیر ایده آل	وضعیت
خی دو	X2	۲۸۳/۱۰	> ۰/۵۰	مطلوب
درجه آزادی	df	۱۱۶	-	-
خی دو/درجه آزادی	X2/df	۲/۴۴	< ۳	مطلوب
ریشه میانگین توان دوم خطای تقریب	RMSEA	۰/۰۶	< ۰/۰۸	مطلوب
نیکویی برازش	GFI	۰/۹۶	> ۰/۹۰	مطلوب
نیکویی برازش تعدیل شده	AGFI	۰/۹۳	> ۰/۹۰	مطلوب
برازش مقایسه ای	CFI	۰/۹۴	> ۰/۹۰	مطلوب
برازش افزایشی	IFI	۰/۹۳	> ۰/۹۰	مطلوب
برازندگی هنجار شده	NFI	۰/۹۲	> ۰/۹۰	مطلوب

بررسی برازش مدل ساختاری پژوهش نشان داد که شاخص ریشه میانگین مجذورات خطای تقریب (RMSEA) برابر با (۰/۰۶)، شاخص برازندگی تطبیقی (CFI) برابر با ۰/۹۴، شاخص نیکویی برازش (GFI) برابر با ۰/۹۶، شاخص نیکویی برازش تعدیل یافته

(AGFI) برابر با ۰/۹۳، شاخص شاخص برازندگی هنجار شده (NFI) برابر با ۰/۹۲ و شاخص χ^2/df دو بر روی درجه آزادی (۲/۴۴)، دلالت بر برازش مناسب و مطلوب مدل دارد.

بحث و نتیجه گیری:

این پژوهش با هدف بررسی رابطه بین رضایت جنسی با صمیمیت زناشویی با نقش میانجی مهارت حل مسئله اجتماعی در بین زنان متأهل شاغل در آموزش و پرورش شهرستان جوانرود انجام شد.

نتایج تحلیل داده ها برای بررسی فرضیه اول نشان داد که رضایت جنسی بر صمیمیت زناشویی اثر مثبت و معنی دار دارد. این نتیجه با نتایج پژوهشهای آریاپوران و رضائیان (۲۹)، کیم (۳۱) و مینی بر رابطه بین رضایت جنسی و صمیمیت زناشویی همسو می باشد. پژوهش ها نشان می دهد که رضایت از رابطه ی جنسی نقشی حیاتی در ایجاد و حفظ یک ازدواج شاد دارد و کیفیت ارتباط زوجین به طور پیوسته و معنادار با رضایت جنسی آنها ارتباط دارد. در واقع رابطه ی جنسی و رضایت زناشویی بخشی ضروری از روابط صمیمی بین زن و مرد است و سطوح بالای آن با کیفیت و پایداری بیشتر روابط جنسی هم بسته است. روابط جنسی مطلوب و رضایت جنسی می تواند موجب تامین رضایت زناشویی طرفین شده و نقش مهمی در موفقیت و پایداری کانون خانواده دارد. پژوهش های مختلف نشان می دهد که رضایت از رابطه جنسی رابطه مثبتی با مولفه های کیفیت ارتباط زناشویی از قبیل دوست داشتن، تعهد، پایداری و رابطه معکوسی با احتمال طلاق دارد. ارضای مطلوب تمایلات جنسی در تکوین شخصیت انسان و سلامت فردی، اجتماعی و دستیابی به آرامش و آسایش نقش مهمی را ایفا می کند و بی توجهی به آن در انسان عوارض جبران ناپذیری دارد. در یک ازدواج سالم وجود رابطه جنسی مطلوب به نحوی که بتواند موجب تامین رضایت زناشویی طرفین شود، نقش مهمی در موفقیت و پایداری کانون خانواده و صمیمیت زناشویی زوجین دارد. هربرت و لورنس معتقدند که رضایت جنسی با روابط حمایت کننده همچون همدلی، جذابیت جسمانی و عشق مرتبط است و نه تنها گرمی و شور را برای زوجین به ارمغان می آورد بلکه ایشان را در برابر بسیاری از اختلالات و بیماریها حفظ می کند. علی اکبری دهکردی (۲۱) معتقد است که رابطه ی جنسی مطلوب می تواند باعث تامین رضایت طرفین شده و نقشی بسیار مهم و اساسی در پایداری کانون خانواده دارد. از طرف دیگر رضایت جنسی در اوایل زندگی زناشویی، چهارچوبی برای زوجین ایجاد می کند که در آن می توانند عشق، صمیمیت، لذت و محبت را به بهترین شکل ممکن تجربه کنند. پژوهش یودا، لرنر و رزنبوم (۳۹) نشان داد که رضایت جنسی باعث افزایش صمیمیت زناشویی شده و رضایت آنها از زندگی را بالا می برد بنابراین صمیمیت و نزدیکی با رضایت جنسی و زناشویی ارتباط دارد. همسرانی که از نظر جنسی در ازدواج بیشتر راضی هستند، در کل از ازدواج هم رضایت بیشتری دارند. در واقع رضایت جنسی بیشتر با صمیمیت بیشتر در روابط مرتبط بوده و به صورت ارتباط مداوم با همسر در فعالیت های متعدد ابراز می شود (۴۰).

نتایج تحلیل داده ها برای بررسی فرضیه دوم نشان داد که مهارت حل مسئله اجتماعی بر صمیمیت زناشویی اثر مثبت و معنی دار دارد. این نتیجه با نتایج پژوهشهای خدای سنگه، رضایی و عبدالهی (۷) مبنی بر رابطه بین مهارت حل مسئله اجتماعی و صمیمیت زناشویی همسو می باشد. صمیمیت یک نیاز روانشناختی اولیه و اصلی است و اهمیت اساسی در ماندگاری روابط زوجین دارد و در واقع جنبه ای مهم و پیچیده از یک رابطه زناشویی است که عوامل مهمی در آن نقش دارند. صمیمیت زوجین عبارت است از احساس های مبتنی بر عشق و محبت، داشتن شریک و همراه در زندگی، ارضا نیازهای عاطفی روانی و افزایش شادی و خشنودی در زندگی زوجی. صمیمیت به عنوان نزدیکی، تشابه و رابطه شخصی دوست داشتنی با شخص دیگر است و مستلزم آگاهی، درک عمیق، پذیرش و بیان افکار و احساسات است. در واقع یک فرآیند تعاملی، پویا و ترکیبی است و شامل ابعاد

عاطفی، روانشناختی، عقلانی، جنسی، بدنی، معنوی، اجتماعی تفریحی و زیباشناختی می شود. میزان صمیمیت به توانایی همسران برای انتقال روشن، صحیح و موثر افکار، احساسات، نیازها و خواسته هایشان بستگی دارد. خدایاری فرد، زارع پور و حجاری (۱۱) به نقش مهارت حل مسئله در افزایش صمیمیت زناشویی اشاره کرده اند. مهارت حل مسئله به زوج ها کمک می کند تا نسبت به مسائل نگرش واقع بینانه داشته و اختلاف ها را به عنوان یک مسئله و چالش در نظر بگیرند. این نگرش سبب می شود هر دو همسر به یک دید مشابه نسبت به امور نیاز زوج ها به تعادل را رفع کند و باعث می شود زوج ها نسبت به هم احساس صمیمیت نمایند. در واقع این راه حل ها، ارزیابی سود و زیان هر راه حل، تصمیم گیری و انتخاب بهترین راه حل در کنار سایر موارد می تواند موجب افزایش صمیمیت شود. در واقع مهارت حل مسئله اجتماعی بع زوجین کمک می کند تا به مشکلات و اختلافات به صورتی طبیعی نگریده و آنها را به عنوان یک مسئله قابل حل ببینند و با بکار بردن این مهارت حل مسئله، عدم اطمینان در موقعیت های مختلف را به اطمینان تبدیل کنند و بتوانند با مشکلات و چالشهای پیش روی خود سازگار شوند. زوجینی که بتوانند با همکاری و حمایت هم این مسائل را حل کنند احساس هماهنگی و صمیمیت بیشتری را تجربه می کنند. نتایج بررسی فرضیه سوم پژوهش نشان داد که رضایت جنسی بر مهارت حل مسئله اجتماعی اثر مثبت و معنی دار دارد. این نتیجه با نتایج پژوهش پاکروان، حقایق، نشاط دوست، مولوی (۳۴) مبنی بر رابطه رضایت جنسی با مهارت حل مسئله اجتماعی همسو می باشد.

واژه رضایت جنسی به احساس خوشایند فرد از نوع روابط جنسی اطلاق می گردد و سطوح بالای آن منجر به افزایش کیفیت زندگی زناشویی شده و در نتیجه افزایش ثبات زناشویی در طی زندگی ایجاد می گردد. رضایت جنسی قضاوت و تحلیل هر فرد از رفتار جنسی خویش که آن را لذتبخش تصور می نماید تعریف می شود و به عنوان یکی از نیازهای فردی و تعاملات بین فردی است که با سلامت انسان و جامعه ارتباط تنگاتنگ دارد. رضایت جنسی یکی از عوامل مهم رضایت از زندگی زناشویی و از عوامل موثر بر سلامتی و کیفیت زندگی زوجین و از مهم ترین شاخص های رضایت از زندگی است. در واقع رضایت از رابطه جنسی با شریک زندگی می تواند انگیزه زوجین برای ادامه رابطه زناشویی به طور کلی را فراهم کند. از آنجا که زندگی زناشویی به دور از چالش نیست و همواره در آن مسائل و مشکلاتی پیش می آید، مهارت حل مسئله در زوجین بسیار ضروری است و نیاز به آموزش و یادگیری دارد. می توان گفت زوجینی که رضایت بیشتری از رابطه جنسی با طرف مقابل خود دارند انگیزه بیشتری برای حل مسائل و مشکلات زناشویی داشته و در این زمینه تلاش بیشتری از خود نشان می دهند. لذا می توان گفت زوجینی که رضایت جنسی بیشتری تجربه می کنند، تلاش بیشتری برای حل مسائل روزمره از خود نشان می دهند و مهارت حل مسئله اجتماعی بیشتری خواهند داشت.

نتایج تحلیل داده ها برای بررسی فرضیه چهارم پژوهش نشان داد که رضایت جنسی از طریق مهارت حل مسئله اجتماعی بر صمیمیت زناشویی تاثیر غیر مستقیم دارد. این نتیجه با توجه به تاثیرات رضایت جنسی بر مهارت حل مسئله اجتماعی و همچنین تاثیر مثبت حل مسئله اجتماعی بر صمیمیت زناشویی قابل تبیین است.

محدودیت های پژوهش

این پژوهش در بین زنان شاغل در اداره آموزش و پرورش انجام گرفته است، لذا تعمیم نتایج آن به سایر جامعه های آماری باید با احتیاط صورت بگیرد. همچنین از آنجا که ابزار جمع آوری داده ها پرسشنامه بود، ممکن است نتایج همراه با سوگیری باشد.

ملاحظات اخلاقی

در این پژوهش ابتدا شرکت آزمودنیها در پژوهش کاملا داوطلبانه بوده و اطلاعات کامل در مورد نحوه پاسخگویی به پرسشنامه در اختیار آنها قرار گرفت. همچنین اطلاعات شخصی آزمودنیها محرمانه ماند.

تضاد منافع

نویسندگان این مقاله هیچ گونه تعارض منافی ندارند.

کاربرد پژوهش

بر اساس نتایج این پژوهش پیشنهاد می شود، آموزشهای لازم در مورد روابط جنسی زوجین قبل از ازدواج در اختیار آنها قرار گیرد تا بتوانند رابطه جنسی مطلوبی برقرار کرده و رضایت جنسی بالایی کسب کنند، آموزش مهارت حل مسئله اجتماعی به عنوان یکی از آموزشهای ضروری در زمان ازدواج و تشکیل خانواده در اختیار زوجین قرار بگیرد تا زوجین بتوانند صمیمیت بیشتری در نتیجه این آموزشها تجربه کنند.

سپاسگزاری

مقاله حاضر از رساله دکتری استخراج شده است. نویسندگان این مقاله بر خود لازم می دانند از همه معلمانی که در این پژوهش مشارکت داشتند تشکر و قدردانی داشته باشد.

منابع:

- 1- Mahmoudpour A., Dehghanpour S., Yoosefi N., Ejade S.. Predicting Women's Marital Intimacy Based on Mindfulness, Conflict Resolution Patterns, Perceived Social Support, and Social Well-being. *Quarterly Social Psychology Research*, 2020; 10(39): 83-102
- 2- Adl H A., Shafi`Abadi A., Pirani Z.. The Effectiveness of Group Therapy Based on Quality of Life On Marital Intimacy In Infertile Women. *J Arak Uni Med Sci*. 2017; 19 (10) :59-71
- 3- Mosavi V., Karjondani S., Rezaei S., Partoo Z.. The Effect of Television Channels Located in Out Of Country (Satellite) On Marital Satisfaction, Marital Adjustment And Marital Intimacy Of Married College Students. *Quarterly Social Psychology Research*, 2018; 7(28): 83-100.
- 4- Stulhofer A., Ferreira L. C., Landripet I.. Emotional Intimacy, Sexual Desire, And Sexual Satisfaction Among Partnered Heterosexual Men. *Sexual And Relationship Therapy*, 2014; 29: 229-244.
- 5- Blume T.W.. *Becoming A Family Counselor: A Bridge to Family Therapy Theory and Practice*, Hoboken, NJ, USA: Wiley, 2006.
- 6- Ten H., Warren D.. *A General Theory of Emotions and Social Life*. London. UK: Rutledge, 2007.
- 7- Khodadadi Sangdeh J., Hajizadeh T., Amoosti F., Rezaie M.. The Prediction of Couple Burnout According to The General Health and Marital Intimacy Among Nurses. *PCNM*. 2016; 6 (2) :45-53

Family and health Quarterly, vol11, Issue 12, Spring 2022, ISSN: 2322-3065

<http://journals.iau-astara.ac.ir>, D.O.R. [20.1001.1.23223065.1401.12.1.7.7](https://doi.org/10.1001.1.23223065.1401.12.1.7.7)

- 8- Amato P.R., Keith B. Parental divorce and adult well-being: A Meta-Analysis. *Journal of Marriage and Family*, 2011; 53(1): 43-58
- 9- Crawford M. J., Thana L., Methuen C., Ghosh P., Stanley S. V., Ross J.. Impact of screening for risk of suicide: Randomised controlled trial. *J Mental Science*, 2011; 198: 379-38
- 10- Rezaeifar N., Dousti Y., Mirzaian B.. The Effectiveness of Psychotherapy Based on Transactional Analysis on Marital Intimacy and Sexual Satisfaction in Women with Non-Clinical Depression. *IJPN*. 2019; 6(1): 35-42
- 11- Khodayarifard M., Zare Pour M., Hejazi E.. He Effectiveness Of Problem Solving Skills Training on Marital Intimacy. *J Psychology and Educational Sciences*, University of Tehran, 2011; 41(3): 49-60
- 12- Arabzadeh M., kadivar P., delavar A.. The Effects of Teaching Self-Regulated Learning Strategy on Students' Social Problem Solving. *Social Cognition*, 2015; 3(special): 71-82.
- 13- Meiner A., Greiff S., Gidon T., F., Ricarda S.. Predicting Complex Problem Solving and school grades with working memory and ability self-concept, *Learning and Individual Differences*, 2016; 49: 323– 331
- 14- Sylvia Y.C.L. Kwok Jerf W.K. Yeung Andrew Y.T. Low Herman H.M. Lo Cherry H.L. T.. The roles of emotional competence and social problem-solving in the relationship between physical abuse and adolescent suicidal ideation in China, *Child Abuse & Neglect*. 2015; 44: 117–129.
- 15- Bayrami M., hashemi T., Poursharifi H., Andalib M.. Fitness of Causal- Structural Relationship of Parental Coercion and Blame Attributions with Delinquency by Mediating of Cognitive and Affective Empathy in Clients of Correction Centers. *Social Cognition*, 2017; 6(1): 43-66.
- 16- Soleimani E., Moharam Zade H.. The Effectiveness of Social Problem-Solving Training on Adjustment and Self-Efficacy In Bullying Students. *Educational Psychology*, 2018; 14(47): 49-73.
- 17- Yang Nam Y., Moon Sun Y.. The impact of health status, health promoting behaviors, and social problem ability on college adjustment among nursing students. *The Journal of Korean Academic Society of Nursing Education*, 2013; 19(1): 33-42
- 18- D'Zurilla T.J., Nezu A.M., Maydeu-Olivares A.. *Manual for the social problem-solving inventory-revised*. North Tonawanda, NY: Multi-Health Systems, 2011.
- 19- Jaffee W.B., D'Zurilla T.J.. Personality, problem solving, and adolescent substance use. *Behavior Therapy*, 2009; 40(1): 93-101.
- 20- Besharat M.A., Rafiezadeh B.. Prediction of sexual satisfaction and marital adjustment levels according to job variables, commitment, intimacy, and sexual knowledge and attitude. *ijfp*. 2016; 3 (1):31-46
- 21- Aliakbari Dehkordi M.. Relationship between woman sexual function and martial adjustment. *J Behav Sci*, 2010;4(3):199 -206 (Persian)

- 22- Brezsnayak M., Whisman M.. Sexual desire and relationship functioning; It's effect of marital satisfaction and power. *J Sex and Marital Therapy*, 2004, 30(3): 199-217
- 23- Amadian F, Haghayegh S A. Relationship Model between Sexual Dissatisfaction and Quality of Life in Married Obese Patients with Mediating Role of Marital Intimacy. *JSSU*. 2020; 28 (1) :2302-2314.
- 24- Meston, C., & Trapnell, P. Development and validation of a five-factor sexual satisfaction and distress scale for women: The Sexual Satisfaction Scale for Women (SSS-W). *The journal of sexual medicine*, 2005; 2(1), 66-81.
- 25- Khamse F., Zaharakar K., Mohsenzade F.. The Effect of Practical Application of Intimate Relationship Skills (PAIRS) on Enhancing Sexual Satisfaction and Marital Happiness in Married Wives. *Positive Psychology Research*, 2015; 1(2): 52-41.
- 26- Herlbert DF., Apt C., Rabehl SM.. Key variables to understanding female sexual examination of women in non distressed marriages. *J Sex Marit Ther Satisfac* 1993; 19: 156-65.
- 27- Heidary M.. Examining the Multi Relationships among Life Satisfaction, Marital Satisfaction and Sexual Satisfaction with the Life Quality Improvement of Married Women in Abadeh City. *Quarterly Journal of Women and Society*, 2018; 8(32): 205-228
- 28- Mohammadi B., heydarnia A., Abbasi H.. Predicting Marital Commitment Basid on Marital Intimacy and Forgiveness. *Rooyesh*. 2016; 5(3): 31-50.
- 29- Ariapooran S., Raziani S.. Sexual Satisfaction, Marital Intimacy, and Depression in Married Iranian Nurses with and Without Symptoms of Secondary Traumatic Stress. *Psychol Rep*, 2018, 2(3): 12-28.
- 30- Ramezani S., Keramat A., Motaghi Z., Mohabat Pur Z., Khosravi A.. The Relationship of Sexual Satisfaction and Marital Satisfaction with Domestic Violence against Pregnant Women. *Int J Pediatr*, 2015; 3(5): 1-8.
- 31- Kim M.. The Effect of Marital Intimacy, Sex Communication, and Sexual Satisfaction on the Marital Satisfaction for Korean Middle-aged Women. *Journal of Next Generation Information Technolog*, 2013; 4(8): 1-8.
- 32- Sadeghi fard M.. The Relationship between Problem Solving Skills and Conflict Resolution Styles with Intimacy and Marital Adjustment in Couples in Bandar Abbas, Unpublished Master Thesis, Shahid Chamran University, Faculty of Educational Sciences and Psychology, 2017
- 33- Fisher B.E.. Relationship Between Social Problem-Solving Skills, Quality of Life, and Family Adjustment in Caregivers of Children with Developmental Disability, *PCOM Psychology Dissertations*, 2009: 47.
- 34- Pakravan E., Haghayegh S., Nshatdoust H., Molavi H.. Efficacy of problem-solving method on the marital satisfaction and psychological profile of the couples of Brojen city. *Counseling Culture and Psycotherapy*, 2013; 4(16): 15-31.
- 35- Masihabadi M., Saeed rad M., Mosavi S., Vaghari A.. The Relationship between Problem Solving Skills and Sexual Satisfaction, First National Congress of Religious

Family and health Quarterly, vol11, Issue 12, Spring 2022, ISSN: 2322-3065

<http://journals.iau-astara.ac.ir>, D.O.R. [20.1001.1.23223065.1401.12.1.7.7](https://doi.org/10.1001.1.23223065.1401.12.1.7.7)

- 36- Rezaei A., Ghorbanpour A., Karami M.. The effect of problem-solving skills training based on book therapy method on the marital satisfaction of controlling couples. Cultural and Educational Quarterly of Women and Family, 2015; 29(9): 1-25
- 37- Enjezab B., Salehichampiri M., Zareei Mahmoodabadi H., Molaeinezhad M.. The effectiveness of problem- solving approach consulting on sexual satisfaction of married women: A single case method. J Adv Pharm Edu Res, 2019; 9(S2): 161-168.
- 38- Burger A.L., Jacobson N.S.. The relationship between sex role characteristics, couple satisfaction and couple problem-solving skills. American J Family Therapy, 2007; 7(4): 52-60
- 39- Yehuda R., Lehrner A., Rosenbaum T.Y.. PTSD and sexual dysfunction in men and women. The journal of sexual medicine, 2015; 12(5): 1107-1119.
- 40- Lang A., Gottlieb L.. Marital intimacy in bereaved and nonbereaved couples: A comparative study. In Children and death. Taylor & Francis, 2013: 291-300